

Warszawa, 20.01.2026 r.

dr hab. Leon Szot

Kierownik Katedry Badań Nad Rodziną

Wydział Nauk Społecznych

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Recenzja osiągnięcia naukowego oraz dorobku naukowo-dydaktyczno-organizacyjnego Pani dr Beaty Krajewskiej w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o rodzinie w dyscyplinie nauki o rodzinie.

1. Zagadnienia wstępne

Dr Beata Krajewska w **1998** uzyskała stopień magistra pedagogiki na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W **2003** roku na tym samym wydziale uzyskany stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: *Telewizja jako składnik środowiska wychowawczego rodziny*, spełniając tym samym jedno z kryteriów ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

W latach **2021-2022** Habilitantka odbyła studia podyplomowe: *Suicydologia. Teoretyczna i praktyczna wiedza z zakresu profilaktyki samobójstw* w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie i Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego.

Doświadczenie pedagogiczne oraz dydaktyczne zdobywała pracując w różnych instytucjach i ośrodkach naukowych:

- **2022-2023** - pedagog w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Skępem;
- **2004-2014** - adiunkt na Wydziale Pedagogicznym Szkoły Wyższej im. Pawła

Włodkowica w Płocku;

- **2003-2007** - adiunkt na Wydziale Nauk Pedagogicznych Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku;
- **1999-2003** - asystent na Wydziale Nauk Pedagogicznych Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku;
- **2000-2006** - pedagog szkolny w Gimnazjum nr 4 we Włocławku;
- **1998-2000** - pedagog szkolny w Szkole Podstawowej nr 23 we Włocławku;
- W latach 2011-2013 dr Krajewska była sekretarzem redakcji czasopisma Forum Pedagogiczne a obecnie jest członkiem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego oraz Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego.

W doświadczenie administracyjne wpisuje się kierownictwo studiów podyplomowych oraz funkcja kierownika kierunku pedagogika na Wydziale Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie (2019-2024).

25.04 2025 roku złożyła wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o rodzinie w dyscyplinie nauk o rodzinie, załączając stosowne dokumenty łącznie z wykazem dorobku oraz autoreferatem, w którym zawarła argumentację uzasadniającą złożony wniosek.

2. Przegląd dorobku naukowego

a) publikacje

Dr Beata Krajewska opracowała 146 publikacji, z czego 129 opublikowała po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, wśród których jest 7 prac zwartych o zróżnicowanym charakterze, w tym **6 monografii autorskich**:

1. *Rodzinne domy dziecka. Idea - przemiany - wsparcie*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2024, ss. 297.
2. *Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczę zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji*, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2018, ss. 202.
3. *Okna życia w systemie opieki nad dziećmi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2015, ss. 255.
4. *Rada rodziców w szkole*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2012, ss. 114.

5. *Instytucje wsparcia dziecka i rodziny. Zagadnienia podstawowe*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2009, ss. 132.

6. *Telewizja w recepcji dorosłych - studentów. Teoria i rzeczywistość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2009, ss. 98.

Opracowanie zwarte: *Podstawy prawne pracy socjalnej - historia i współczesność. Wybór ustawowych aktów prawnych*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2007, ss. 192.

Dodatkowo Habilitantka jest współredaktorem 5 monografii:

1. *Wsparcie i ochrona rodziny w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, J. Niewęglowski, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, Sandomierz 2022, ss. 288.
2. *Prawa dziecka w teorii i w praktyce. Problemy i rzeczywistość*, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, J. Niewęglowski, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2020, ss. 328.
3. *Zagrożenia współczesnej rodziny. Teoria i eksploracje w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2019, ss. 195.
4. *Człowiek i jego współczesne problemy kontekstami pedagogiki pracy i pedagogiki społecznej*, red. B. Baraniak, B. Krajewska, Z. Babicki, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2015, ss. 168.
5. *Edukacja i praca człowieka implikacjami dla pedagogiki pracy i pedagogiki społecznej*, red. B. Baraniak, B. Krajewska, Z. Babicki, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2015, ss. 116.

Wydawa także 55 artykułów naukowych m.inn.:

The activities of the Catholic Church regarding the existence of baby hatches as places of child care, Forum Pedagogiczne 2023, nr 1, s. 369-380; *Okna życia. Idea, kontrowersje, doświadczenia*, Fides et Ratio 2021, nr 1, s. 80-91; *Okna życia - rozwój pomimo krytyki*, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2016, nr 2, s. 33-37; *Interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Znaczenie, podstawy funkcjonowania i egzemplifikacje*, Forum Pedagogiczne 2022, nr 2, s. 203-214; *Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne podmiotami instytucjonalnej*

pieczy zastępczej nad dziećmi, Pedagogika Rodziny 2017, nr 1, s. 55-74; *Centra usług społecznych w lokalnej infrastrukturze wsparcia*, Polityka Społeczna 2023, nr 4, s. 1-9; *Mieszkania chronione wsparciem osób niesamodzielnych w funkcjonowaniu. Teoria i egzemplifikacje*, Seminare 2020, nr 2, s. 49-62; *Stołówki szkolne jako podmioty współuczestniczące w zaspokajaniu potrzeb dzieci w zakresie jedzenia*, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2017, nr 6, s. 25-35; *Placówki wsparcia dziennego w systemie pomocy dziecku i rodzinie*, Praca Socjalna 2014, nr 4, s. 3-14; *Asystenci rodziny w nowym systemie wsparcia*, Praca Socjalna 2012, nr 2, s. 102-113; *Świetlica szkolna - ważne ogniwo w procesie wychowania opiekuńczego dziecka*, Forum Pedagogiczne 2012, nr 1, s. 169-183; *Standardy funkcjonowania świetlic szkolnych*, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2011, nr 2, s. 31-36; *Financial support for large families. Nature, forms, significance*, Fides et Ratio 2023, nr 3, s. 108-117; *Opieka wytchnieniowa wsparciem dla rodzin i osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami*, Praca Socjalna 2023, nr 2, s. 29-42; *Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania jako instrumenty wsparcia*, Praca Socjalna 2021, nr 2, s. 97-112; *Zajęcia pozalekcyjne wsparciem dziecka i rodziny*, Nowa Szkoła 2017, nr 3, s. 7-16; *Karta Dużej Rodziny nową formą wsparcia rodzin wielodzietnych*, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2015, nr 2, s. 3-8; *Becikowe formą wsparcia rodzin*, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2012, nr 6, s. 40-43; *Sytuacja i możliwości wsparcia rodzin wielodzietnych*, Wychowanie na co Dzień 2012, nr 4 - 5, s. 33-38; *Świadczenia z funduszu alimentacyjnego formą wsparcia dzieci i rodzin*, Nowa Szkoła 2012, nr 2, s. 3-9; *Zakup podręczników jako forma wsparcia rodzin*, Nowa Szkoła 2011, nr 7, s. 24-27; *Pomoc materialna dla uczniów. Stan aktualny i propozycje zmian*, Wychowanie na co Dzień 2010, nr 9, s. 13-16;

Dr Krajewska opublikowała również 36 rozdziałów w monografiach:

Dzieci pozostawiane a nie porzucane w oknach życia (w:) Przestępczość przeciwko rodzinie i opiece w ujęciu teoretyczno-empirycznym, red. B. M. Kałdon, Warszawa 2023, s. 119-128; *Od kół podrzutków do okien życia. Perspektywa historyczna oraz*

obecna rzeczywistość opieki nad pozostawianymi w nich dziećmi (w:) *Prawa poczętego pacjenta. Zagadnienia interdyscyplinarne. Teoria i praktyka*, red. B. Kmieciak, Warszawa 2018, s. 85-98; *Okna życia w lokalnej perspektywie systemu opieki nad dziećmi (w:) Lokalna aktywność społeczna w Polsce w latach 1992-2015*, red. A. Kansy, Płock 2016, s. 203-212; *Okna życia miejscami ratującymi zdrowie i życie pozostawianych w nich dzieci (w:) Polityka zdrowotna. Zagadnienia prawne, administracyjno-organizacyjne i medyczne*, red. Ż. Skinder, Bydgoszcz 2014, s. 8-21; *Prawo kobiet w trudnej sytuacji życiowej do schronienia i wsparcia w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (w:) Kobieta i prawo*, red. D. Jaroszewska-Choraś, A. Kilińska-Pękacz, A. Wedeł-Domaradzka, Warszawa 2023, s. 255-273; *Wolontariat na rzecz dziecka i rodziny. Idea, znaczenie, podstawy prawne i egemplifikacje (w:) Społeczeństwo obywatelskie. Historia, teoria, praktyka*, red. R. Kania, M. Kazimierzczuk, Warszawa 2021, s. 255-272; *Rodzinne domy pomocy w systemie pomocy społecznej (w:) Prawo publiczne wobec aktualnych problemów społecznych i gospodarczych*, red. T. Knepek, M. Mrówczyński, Bydgoszcz 2020, s. 49-61; *Asystenci rodziny wobec dzieci i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (w:) Od stereotypu do wykluczenia*, red. A. Fidelus, Warszawa 2014, s. 163-175; *Instytucjonalne wsparcie pracujących rodziców w opiece nad najmłodszymi dziećmi (w:) Człowiek w pedagogice pracy*, red. B. Baraniak, Warszawa 2012, s. 324-334; *Wsparcie państwa dla kobiet oraz rodzin w związku z ciążą, porodem i po urodzeniu dziecka (w:) Życie rodzinne w dyskursie nauk o rodzinie*, red. J. Stala, E. Osewska, Tarnów 2024, s. 105-126; *Zasoby rodziny jako istotny element jej funkcjonowania oraz wsparcia (w:) Wsparcie i ochrona rodziny w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, J. Niewęglowski, Sandomierz 2022, s. 19-36; *Wsparcie dziecka i rodziny oraz piecza zastępcza nad dzieckiem jako powinności jednostek samorządu terytorialnego (w:) Społeczności lokalne*, red. P. Siuda, Gdańsk 2019, s. 227-247; *Zasady i formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (w:) Zagrożenia współczesnej rodziny. Teoria i eksploracje w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, Warszawa 2019, s. 159-176; *Pomoc psychologiczno-pedagogiczna wsparciem uczniów, rodziców i nauczycieli (w:) Nauka, edukacja, rozwój*, red. M. Skinder, Bydgoszcz 2018, s. 39-50; *Interwencja kryzysowa jako instrument wsparcia w sytuacjach zagrożenia oraz naruszenia bezpieczeństwa jednostek i rodzin (w:) Wybrane obszary*

niebezpieczeństw XXI wieku w ujęciu interdyscyplinarnym, red. B. M. Kałdon, Warszawa 2016, s. 111-126; *Sieroctwo duchowe dziecka (w:) Człowiek i jego współczesne problemy kontekstami pedagogiki pracy i pedagogiki społecznej*, red. B. Baraniak, B. Krajewska, Z. Babicki, Warszawa 2015, s. 57-73; *Dożywianie dzieci i młodzieży w szkole jako instrument służący ich zdrowiu (w:) Polska polityka ochrony zdrowia. Zagadnienia społeczne i medyczne*, red. Ż. Skinder, Bydgoszcz 2014, s. 151-165; *Znaczenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przeciwdziałaniu trudnościom oraz ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży (w:) Suicydologiczne aspekty patologii społecznych*, red. B. M. Kałdon, I. Kurlak, Ostrowiec Świętokrzyski - Warszawa 2014, s. 129-142; *Zasada pomocniczości w udzielaniu wsparcia dziecku i rodzinie (w:) Człowiek w obliczu trudnej sytuacji życiowej*, red. B. Kałdon, I. Kurlak, Sandomierz - Warszawa 2011, s. 197-211; *Wsparcie społeczne - działanie wpisane w funkcjonowanie współczesnych rodzin (w:) Diagnostyka i rozwiązywanie problemów psychospołecznych dzieci i młodzieży*, red. B. Kałdon, J. Kahlan, A. Fidelus, Sandomierz - Warszawa 2009, s. 309-315.

Do dorobku habilitantki należy również kilka artykułów popularnonaukowych oraz 20 recenzji.

Dr Krajewska publikacje w różnych wydawnictwach naukowych w Polsce i na Ukrainie.

Uczestniczyła w ponad 50 konferencjach naukowych oraz wygłosiła kilkanaście referatów.

Brała aktywny udział w kilku grantach naukowych a w 2018 roku przygotowała wniosek w ramach konkursu OPUS 16 Narodowego Centrum Nauki: *Domy samotnej matki – szczególne podmioty instytucjonalnej przestrzeni wsparcia życiowego i usamodzielnienia kobiet osamotnionych w macierzyństwie*, który nie otrzymał finansowania.

Główne zainteresowania badawcze Habilitantki skierowane są na: wsparcie dziecka i rodziny, pieczę zastępczą nad dzieckiem, przemoc w rodzinie, świadomość wychowawczą rodziców i prawa dziecka, oraz podmioty samorządowe działające w szkole.

Analiza treści publikacji przedłożonych do oceny wskazuje, że niektóre z nich należy zaliczyć do pedagogiki, o czym sama habilitantka mówi w autoreferacie s. 8: *Moje zainteresowania naukowe tuż po uzyskaniu stopnia doktora koncentrowały się na*

analizie edukacyjnej, wychowawczej i społecznej roli w szczególności telewizji, ale także mediów w ogóle. Ponadto moje dociekania dotyczyły edukacji medialnej dzieci i młodzieży. Postrzegam to jako pewną kontynuację problematyki stanowiącej istotę pracy doktorskiej, w której osią rozważań była rola telewizji w środowisku wychowawczym rodziny. Podejmowane przeze mnie później badania dotyczyły aktywności pedagoga szkolnego w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz różnych form pomocy dziecku i wsparcia jego rozwoju w ramach życia rodzinnego”.

Także w monografii *Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczęą zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji*, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2018, na str. 14 czytamy: *Perspektywa pedagogiczna prezentowanych instytucji musi uwzględniać uwarunkowania prawne ich funkcjonowania. Umożliwia to pełne rozeznanie co do ich kompetencji oraz organizacji, kwalifikacji osób je prowadzących lub w nich zatrudnionych. Podstawy te zmieniają się, dlatego też wskazano przede wszystkim aktualne regulacje prawne dotyczące każdej z instytucji, jedynie sygnalnie sięgając do przepisów wyznaczających standardy ich funkcjonowania wcześniej. Analizy w tym zakresie ograniczono do kwestii podstawowych, uchwytnych i potrzebnych dla pedagogicznej przestrzeni tych instytucji, bez aspiracji pogłębionych prawniczych interpretacji ich dotyczących. Przygotowując tę książkę, sięgnęłam także do wybranych opracowań pedagogicznych, które zawierają ważne informacje o badanych instytucjach....*

Również publikacja *Rada rodziców w szkole*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2012, ss. 114. jest typowo związana z pedagogiką.

Należy jednak zauważyć, że już tuż po doktoracie w zainteresowaniach badawczych Habilitantki pojawiają się zagadnienia ważne dla nauk o rodzinie np.:

Placówki wsparcia dziennego w systemie pomocy dziecku i rodzinie, Praca Socjalna 2014, nr 4, s. 3-14; czy: *Asystenci rodziny w nowym systemie wsparcia*, Praca Socjalna 2012, nr 2, s. 102-113.

Trzy podstawowe monografie a także znaczna większość artykułów i rozdziałów w monografiach odnosi się do dziedziny nauk o rodzinie. Rozwój naukowy w tym kierunku uwidacznia się szczególnie w najnowszych publikacjach Habilitantki. Problematyka nauk o rodzinie z czasem stała się wiodącym obszarem jej dociekań

badawczych. Ten rozwój można zauważyć np. w publikacjach:

Wsparcie państwa dla kobiet oraz rodzin w związku z ciążą, porodem i po urodzeniu dziecka (w:) Życie rodzinne w dyskursie nauk o rodzinie, red. J. Stala, E. Osewska, Tarnów 2024, s. 105-126;

Zasoby rodziny jako istotny element jej funkcjonowania oraz wsparcia (w:) Wsparcie i ochrona rodziny w ujęciu interdyscyplinarnym, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, J. Niewęgłowski, Sandomierz 2022, s. 19-36;

Wsparcie dziecka i rodziny oraz piecza zastępcza nad dzieckiem jako powinności jednostek samorządu terytorialnego (w:) Społeczności lokalne, red. P. Siuda, Gdańsk 2019, s. 227-247;

Zasady i formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (w:) Zagrożenia współczesnej rodziny. Teoria i eksploracje w ujęciu interdyscyplinarnym, red. B. M. Kałdon, B. Krajewska, Warszawa 2019, s. 159-176;

Wsparcie dziecka i rodziny oraz piecza zastępcza nad dzieckiem jako powinności jednostek samorządu terytorialnego (w:) Społeczności lokalne, red. P. Siuda, Gdańsk 2019, s. 227-247;

Opieka wytchnieniowa wsparciem dla rodzin i osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, Praca Socjalna 2023, nr 2, s. 29-42;

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania jako instrumenty wsparcia, Praca Socjalna 2021,

Centra usług społecznych w lokalnej infrastrukturze wsparcia, Polityka Społeczna 2023, nr 4, s. 1-9;

Mieszkania chronione wsparciem osób niesamodzielnych w funkcjonowaniu. Teoria i egzemplifikacje, Seminare 2020, nr 2, s. 49-62;

Podkreślić wypada, że główne miejsce w eksploracjach badawczych Habilitantki zajmuje problematyka pieczy zastępczej w różnych jej aspektach. Dorobek naukowy w tej problematyce jest obszerny:

- *Foster Care in the Light Charter of the Rights of the Family and Other Selected Documents*, Seminare 2024, nr 1, s. 119 – 131;

- *Kompensacja braku poczucia bezpieczeństwa dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej (w:) Strategia bezpieczeństwa narodowego w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. M. Kamper-Kubańska, K. Kaszlińska, P. Sobierajski, Wrocław 2023, s. 103-118;
- *Organizatorzy i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej*, *Polityka Społeczna* 2020, nr 5-6, s. 15-23;
- *Zasady pieczy zastępczej jako podstawy funkcjonowania jej systemu. Katalog, charakterystyka i znaczenie*, *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2020, nr 6, s. 12-24;
- *Ubóstwo rodzin i związany z nim zakaz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej (w:) Prawa dziecka - perspektywa prawnoprawna i społeczna*, red. D. Jaroszevska-Choraś, A. Kilińska-Pękacz, A. Wedel-Domaradzka, Gdańsk 2019, s. 183-198;
- *Nieletni w rodzinach zastępczych (w:) Postępowanie z nieletnimi i młodocianymi. Wybrane zagadnienia teorii i praktyki*, red. R. Krajewski, Bydgoszcz 2017, s. 69-78;
- *Rodziny pomocowe formą wsparcia rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka*, *Przegląd Pedagogiczny* 2017, nr 2, 125-135;
- *Rodziny wspierające w nowym systemie wsparcia dziecka i rodziny*, *Społeczeństwo i Rodzina* 2013, nr 3, s. 46-55.

Niewątpliwie znacznym mankamentem dorobku Habilitantki jest brak publikacji w czasopiśmie zagranicznych a także brak aktywności na forum międzynarodowym. Dr Krajewska była promotorem w ponad 500 pracach licencjackich i magisterskich, prowadziła zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych i podyplomowych. W ramach zajęć prowadziła wykłady z ponad 15 przedmiotów z pedagogiki i nauk o rodzinie.

b) Główne osiągnięcia naukowe - odniesienia i uwagi dot. osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazanego przez dr Beatę Krajewską jako osiągnięcie spójne z ustawowym rygorem art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Odnosnie przesłanki będącej warunkiem nadania stopnia doktora habilitowanego, czyli posiadania w dorobku osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o rodzinie dr Beata Krajewska zaprezentowała monografię naukową pt.:

45

Rodzinne domy dziecka. Idea - przemiany - wsparcie, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2024, ss. 297.

Uwagi wprowadzające

Na wstępie należy podkreślić, że tematyka podjęta przez dr Beatę Krajewską w monografii: *Rodzinne domy dziecka. Idea - przemiany - wsparcie* jest niezwykle ważna i aktualna. Tylko w 2023 roku ponad 272 dzieci musiało opuścić swoje domy rodzinne a następnie decyzją Sądu zostały skierowane do systemu pieczy zastępczej, zatem pogłębienie refleksji teoretycznej oraz badawczej nad tą problematyką jest konieczne. W ostatnich latach próby usystematyzowania wiedzy na ten temat są podejmowane w wielu dyscyplinach naukowych: pedagogice, socjologii, prawie a także w naukach o rodzinie.

Omawiana monografia liczy 297 stron. Do jej opracowania wykorzystano ponad 400 opracowań. Autorka nie ogranicza się tylko do omówienia pieczy zastępczej ale także usiłuje podać zasadnicze postulaty umożliwiające lepsze funkcjonowanie rodzinnych domów dziecka.

We wstępie (s. 9-27) Autorka przedstawia podstawy dotyczące rodziny oraz życia rodzinnego w ujęciu kilku wybranych badaczy (J. Stala, E. Olearczyk, D. Opozda, W. Majkowski, A. Skreczko, S. Kawula, A. Błasik). Następnie ogólnie omawia problematykę, zaprezentowaną w dalszej części monografii. Pewnym mankamentem wstępu jest ograniczenie się tylko do opracowań autorów polskojęzycznych.

Trzy pierwsze rozdziały są typowo teoretyczne, napisane piękną polszczyzną, w których Autorka podejmuje duży wysiłek fenomenologiczno-hermeneutyczny. W oparciu o bogatą literaturę źródłową przedstawia najistotniejsze kwestie związane z historią i funkcjonowaniem rodzinnych domów dziecka. Podjęte zagadnienia są przedstawione klarownie, bez zbędnych powikłań, widać dojrzałe poruszanie się w podjętym temacie.

W Rozdziale pierwszym *Istota rodzinnych domów dziecka, ich podopieczni i opiekunowie* Autorka dokonała opisu rodzinnych domów dziecka, ich funkcjonowanie, podstawowe zadania oraz scharakteryzowała podopiecznych i ich opiekunów.

Rozdział drugi poświęca historii rodzinnych domów dziecka oraz ich dotyczących regulacji. Autorka opisała także usytuowanie rodzinnych domów dziecka w systemie oświaty i w systemie pomocy społecznej. Ważnym elementem rozdziału są refleksje Autorki na temat dobrostanu dzieci objętych opieką, jak również opiekunów.

Rozdział trzeci poświęcono aktualnym rozwiązaniom normatywnym, które są związane z rodzinnymi domami dziecka oraz, co ważne ich usytuowaniu w systemie pieczy zastępczej. Dodatkowo w ujęciu historycznym przedstawiono dane statystyczne związane z rodzinną pieczą zastępczą. W podsumowaniu rozdziału Autorka wylicza województwa z najmniejszą i największą liczbą rodzinnych domów dziecka, jednak są to tylko suche dane statystyczne, bez analizy przyczyn tych różnic, bez interpretacji. W tego typu monografii oczekuje się głębszych analiz danych. Co prawda, na str. 175 Autorka przedstawia wyniki pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli, w których izba publikuje wnioski dotyczące funkcjonowania rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych, ale są to konkluzje pokontrolne z lat 2013-2015. Niewątpliwie pewnym tłumaczeniem może być pozostawienie krytycznego odniesienia do tematu z racji pozostawienia tych kwestii późniejszym analizom.

Rozdział czwarty (przedstawiający metodologię badań) jest ważnym elementem całej dysertacji, gdyż w nim osadzone są badania habilitantki. Dr Krajewska obszernie dokonuje przeglądu literatury związanej z przedmiotem badań (przedmiot badań jest oczywisty), klarownie tłumaczy cel i problematykę badawczą. Przez znaczną część rozdziału omawia ważność wyboru metody badawczej. Już na początku rozdziału na str. 179 dowiadujemy się o wyborze metody badawczej: *Przyjęty w pracy temat starano się przedstawić możliwie najpełniej, najdokładniej i kompleksowo... Realizacja tegoż umożliwiła analiza jakościowa...* Stąd w dysertacji oczekuje się wywiadu pogłębionego, ewentualnie badań fokusowych. Habilitantka natomiast przeprowadza badania za pomocą ankiety (*„przy użyciu kwestionariusza ankiet...”*, str. 200), która bardziej odpowiada badaniom ilościowym. Wątpliwości budzi również dobór 15 respondentów z ponad 900 możliwych. Pewnym wytłumaczeniem może być niewątpliwie brak chęci uczestniczenia w badaniach ze strony rodzin prowadzących rodzinne domy dziecka.

W rozdziale piątym, w oparciu o bogatą literaturę Dr Krajewska wyczerpująco omawia istotę i właściwości wsparcia społecznego, jak również rolę różnych podmiotów biorących udział w tym wsparciu. Interesującym fragmentem tego rozdziału jest paragraf kumulujący informacje na temat udzielanego wsparcia wychowankom opuszczającym rodzinne domy dziecka.

Rozdział ostatni poświęcono analizie wyników przeprowadzonych badań. O ile sam opis wyników nie budzi zastrzeżeń, to jednak szkoda, że Habilitantka nie przedstawiła tego w sposób graficzny, który byłby bardziej czytelny.

125

Podsumowując całość dysertacji Dr Krajewska przedstawia postulaty i rekomendacje związane z funkcjonowaniem rodzinnych domów dziecka. Lektura tej części monografii wskazuje na ważkość publikacji a także jej oryginalność.

W przedstawionej do oceny publikacji Autorka wykazała dużą znajomość problematyki związanej z rodzinnymi domami dziecka, dotyczy to zarówno literatury jak i prowadzonych badań. Habilitantce udało się wydobyć podstawowe elementy związane z pieczą zastępczą, uwypuklić najistotniejsze problemy oraz przedstawić ich rozwiązania.

Analiza przedstawionego do oceny dorobku naukowego oraz dydaktycznego pozwala ocenić go pozytywnie. Wskazane główne dzieło habilitacyjne wnosi do dyscypliny nauki o rodzinie znaczący wkład w postaci refleksji teoretycznej oraz oryginalnych wyników badań. Pomimo wskazanych niedociągnięć przedstawiony do oceny dorobek pozwala na stwierdzenie, że Habilitantkę charakteryzuje samodzielność badawcza oraz posiada Ona kompetencje do prowadzenia badań naukowych. W Jej projekcie habilitacyjnym należy podkreślić zarówno walory merytoryczne jak i praktyczne. Z dorobku naukowego można wysnuć wniosek, że jest ekspertem szczególnie w tematyce związanej z pieczą zastępczą a jej dorobek naukowy tworzy spójny merytorycznie wkład w rozwój dyscypliny nauki o rodzinie.

Konkluzja

Na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji wraz z przedmiotowym wnioskiem Dr Beaty Krajewskiej z dnia 25 kwietnia 2025 roku (o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk o Rodzinie w dyscyplinie Nauki o Rodzinie) stwierdzam, że Dr Krajewska spełnia katalog ustawowych rygorów określonych w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2015 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W związku z powyższym pozytywnie oceniam wniosek o nadanie Dr Beacie Krajewskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk o Rodzinie, w dyscyplinie Nauki o Rodzinie.

